

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Volumen ...**

Ivstitia Et, Ivs. Sex Libris totidem Tractatus appono, nempe de rerum
Dominio, de Restitutione, de Contractibus Gratuitis, de Contractibus
Onerosis, de Contractibus Fortunæ, de Contractibus Adminicularis, de
Quasi-Contractibus, & nonnullis Innominatis

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1663**

Cap. 10. Circa Decimas Personales.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80681](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80681)

re videtur. Sic Castro Palao tom. 2. tract. 10. d. vnic. punct. 1. §. num. 9. Trullench. lib. 1. Decalog. cap. 3. dub. 8. num. 11. Couartuius qq. practie. cap. 35. num. 1. Gutierrez ibid. lib. 3. question. 26. numer. 10.

84 Debet non coram seculari, sed coram Iudice conveniri Ecclesiastico. Quia omnes causæ decimarum siue iuris, siue facti sint, debent coram Iudice Ecclesiastico tractari: nam vel spirituales sunt, vel ab illis habent ortum. Itaque licet in casu nostro non sit lis de decima, sed de pretio locata, vel conductæ solvendo, tamen ad Iudicem Ecclesiasticum spectat de illa iudicare: effluit enim à causa decimarum, quæ per se ad illum spectat. Ita Tanner. 1. 1. d. 5. quas. 3. dub. 2. num. 40. Diana part. 1. tract. 2. resol. 94. & part. 3. tract. 2. resol. 50. Azor. libro septimo, capite 36. question. 6. Leander prac. 5. dub. 2. q. 33.

85 Cum probabilis sit mihi, omnes causas decimarum siue iuris, siue facti sint, debere coram Iudice Ecclesiastico pertractari, sententiam hanc probabiliorē esse affirmo, addens tamē probabilem satis etiam esse mei Fagundez sententia asserentis præcept. 5. libr. 3. cap. 5. num. 11. posse conductorem hoc in casu iudicium vocari tam apud Iudicem Ecclesiasticum, quam civilem, eo quod putet eam mixti fori esse causam.

D V B I V M. XII.

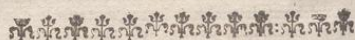
An qui decimas non solvit, sit iure ipso excommunicatus?

86 Est planè. Quia retinens decimas Sacrilegium perpetrat cap. Decimas ibi: Sciant, se sacrilegi crimen committere, & æterna damnationis periculum incurrrere. Ideoque est ipso iure excommunicatus, cap. Canonica, 11. question. 3. cap. Cum causa, asserente Glossa de sentent. excommunicati. Sic Rebuff. de decim. q. ultim. num. 15. addens debere singulis diebus Dominicis eum, qui decimas non solvit, è Curatis excommunicatus publicari. Andre Hispan. Episc. in reg. decim. q. 2.

87 Non est. Quia id apertè colligitur ex cap. Statuimus, 16. quas. 1. & ex Concilio Matiscenensi II. ubi statutum est, quod omnes, cuiuscunque gradus, vel conditionis sint, decimas integras solvant iis, quibus iure debentur, alioqui excommunicationi subiiciantur. Audi Tridentinum sess. 25. cap. 12. Qui Decimas aut subtrahunt, aut impediant, excommunicantur. Nec crimine, nisi plena restitutione secuta, absoluantur, Ita Barbosa in collect. Concil. ad cap. 12. sessionis 25. & de iure vniuers. cap. 16. §. 4. citans multos. Nauarr. sum. cap. 21. n. 32. Azor. lib. 7. cap. 37. question. 9. Fagundez prac. 5. libr. 3. capite. 6. numer. 3. & alij communiter.

88 Certum mihi, & omnibus, vno dempto Rebuffo, hanc excommunicationem non esse latæ sententiæ, sed ferentiæ, ut patet ex illis verbis: Excommunicationi subiiciantur, & Excommunicentur. Porro addit ibi Concilium Tridentin. Nec ab hoc crimine nisi plena restitutione secuta absoluantur. Vnde dubitas, an, non obstantibus hisce verbis, sufficiat remissio decimarum facta ab eo, cui debetur, ut quis

ab excommunicatione valeat liberari, & absolui? Respondeo, sufficere. Quid enim quæso magis refert, ut soluas debitum creditori tuo, quam ut ille id tibi remittat? Ac proinde idem est plena remissio, ac plena restitutio. Præterea in Clement. 1. de decim. etiam excommunicantur omnes, ac quicumque Religiosi, qui decimas Ecclesiis debitas, & ad ipsos iure aliquo, vel causa legitima non pertinentes usurpant, aut usurpare audent dolis, ac malis artibus: & qui prohibent Ecclesiis decimas solui ex animalibus suorum familiarium, vel pastorum: vel ex aliis animalibus, quæ suis permiscuntur: vel ex illis, quæ in Ecclesiis frugum emunt; & si admoniti ex his intra mensem non desistunt, aut si id, quod temerario ausu usurparunt, intra duos menses post admonitionem non restituerint iis, quibus iure debetur, excommunicationi subiiciuntur: quæ excommunicatio in iure nulli reservatur. Item in Clement. Cupientes, de panis, excommunicatione afficiuntur omnes Religiosi, qui suis concionibus, vel alias aliquid proferunt, ut auditores suos detrahant à decimarum solutione iis Ecclesiis præstanda, quibus debentur. Item omnes Religiosi, qui in Confessionibus audiendis nullos scrupulos iniiciunt penitentibus circa solutionem decimarum. Qui quidem tandiù facto ipso suspenduntur, donec eos, quorum confessiones audierunt, admoneant, si commodè possint, ut decimas solvant: alioqui id non facientes ipso facto excommunicantur, si concionari audeant, prædicta admonitione non facta. Demum adnoto, eum, qui non solvit, aut restituit decimas, post admonitionem, quæ debet præmitti ex cap. peruenit, de decim. & excommunicationis incurfionem, etiam Ecclesiastica sepultura priuari. Sic enim habetur in cap. Prohibemus, de decim. Sic omnes. Lege Fagundium.

CAPVT X.

Circa Decimas Personales.

D V B I V M XIII.

An vi iuris Canonici debeantur decime de bonis immobilibus, quæ per donationem, vel testamentum, vel hereditariam successionem acquiruntur?

ERTVM est, attento Canonico iure, soluendam esse Ecclesiæ omnem decimam, nempe Personalem, Prædialem, & Mixtam. Quia sic habetur in cap. Non est, cap. Ex transmissa, & Cap. Pastoralis, de decim. Igitur ex Ecclesiæ præcepto de omnibus rebus, quæ nobis diuino munere proveniunt, est decima Ecclesiæ soluenda. Merito autem hoc præceptum tam generale impositum ab Ecclesiā

89
Nonnulla
recol.

Seccio II. Dubia De Præcepto V. 145

fiat; non enim est maior ratio de vno, quā de alio, cū de omnibus Deus sit honorandus, & in omnibus recognoscendus largitor. No-
tanter verò dixi, *Attento iure Canonico*, nam consuetudine introducta multis in locis deci-
mæ personales non solvuntur, sed solummodo præ-
diales, ac mixtæ. Lege Suarium 10. 1. de Relig.
l. 1. c. 11. Laymanum l. 4. tr. 6. c. 4. m. 1. Fagundez
præc. 5. l. 1. c. 2. n. 1. Castrum Pal. 10. 2. tr. 10. pun. 6.
Quæstio igitur est, (cum de decimis persona-
libus tractatio procedat) num iuris Canonici
vi debeantur decimæ de bonis immobilibus,
quæ per donationem, vel testamentum,
vel hereditariam successionem acquiruntur?

Debentur quidem. Quia ex vi iuris de om-
ni lucro acquisito decimæ debentur cap. Ex
transmissa l. ea, quæ per legationem, dona-
tionem, testamentum, vel successionem hære-
ditariam acquiruntur, licet titulo lucrativo
comparantur: Ergo ex vi iuris de his decimæ
debentur. Sic Sylvest. 7. Decima q. 6. citans Hu-
gonem. Almain. Ioan. Vincenti. citati ab A-
bul. ad cap. 23. Mat. q. 159.

Non debentur. Quia nullo iure id præcipitur:
non diuino veteris legis, ibi enim iubet Deus
decimas dari solum de fructibus, nō de posses-
sionibus, non humano, nullum enim inuenitur
ius, quod id præscribat; non denique consue-
tutine approbata: nullo enim loco de his re-
bus immobilibus decimæ redduntur. Ita Abul.
ad 1. Mat. q. 159. citans Glossam, Henric. Inno-
cent. Bernard. Hostiens. Ioan. Andr. Suar. 10. 1.
de Relig. l. 1. cap. 3. l. 1. m. 6. & 7. Filliuc. tract. 27.
p. 1. m. 217. citans Valentiam, Fagund. præc.
5. libr. 1. cap. 2. numer. 7. & 8. Palao. tom. 2. tract.
10. d. vnic. pun. 6. n. 2. Azor. lib. 7. c. 35. quæstion.
8. & 11. Troll. libr. 3. Decal. cap. 3. dub. 2. numer.
2. Bonac. de præc. Eccl. d. vltim. quæst. 5. pun. 3.
num. 2.

Probabiliorem hanc putarim esse senten-
tiam. Nam textus cap. Ex transmissa, quo pri-
mæ sententiæ Auctores nituntur sic est intel-
ligendum: Fidelis homo tenetur decimas solue-
re de omnibus, quæ acquiruntur manibus ali-
quo labore, vel negotio: non de rebus, quæ ti-
tulo alio gratuito acquiruntur. Profecto ex
horum immobilium bonorum fructibus debentur
decimæ. Quia tales fructus subiecti sunt
decimationi. Audi Azorium quæst. 11. Non de-
betur decima (vt ait Glossa ad cap. Pastoralis,
de decim.) de bonis immobilibus, quamvis sint
lucra; sed ex fructibus huiusmodi bonorum, vel
ex annuis pensionibus, quibus locantur: vel ex
fructibus, qui ex ipsis quolibet anno colliguntur.

D V B I V M XIV.

An ex vi iuris communis debeat decima de bonis mobilibus, scilicet vesti-
bus aureis vel argenteis, vestibus &c. per
donationem, legationem, aut succe-
ssionem comparatis?

Debentur quidem. Quia ex vi iuris cōm-
unis de omni lucro ab homine acquisito
decimæ debentur. cap. Decima 16. q. 1. De mili-
tia de negotiatione, de artifi. 10. redde decimam
&c. cap. Ex transmissa, De omnibus quæ licite po-
tuntur. Elcob. & Mend. Theol. Moral. Tom. V. P. 11.

test homo acquirere, decimas erogare tenetur. At
mobilia bona, quæ per donationem, legatum,
testamentum, & successionem acquiruntur,
licet acquiruntur: Ergo de iis decimæ reddendæ
sunt. Sic Glossa ad cap. Pastoralis de decim.
Fagund. præc. 5. l. 1. c. 2. n. 9. Sylvest. v. Decima,
q. 6. Rebus. tract. de decim. q. 8. Azor. 10. 1. lib. 7. c.
35. q. 8. & 11.

Non debetur. Quia non decet augeri one-
ra sine iure cogente: At nullo ex iure id satis
colligi potest. Ita Alberic. apud Sylvest. cita-
tum. Panormit. ad cap. Pastoralis. Innocent. ad
cap. Non est, de decim. Suar. tom. 1. de Relig. l. 1. c.
31. m. 6. Valent. 10. 3. d. 5. qu. 5. pun. 3. Abul.
ad c. 23. Mat. q. 159. Filliuc. tr. 27. p. 2. m. 117.
Leander præc. 5. d. 1. q. 6. citans Bonacinam,
Barbosam, Bassam, & Trullench.

Ex his satis probabilibus opinionibus secū-
dam mihi eligo probabiliorē vtique. Quia
ea bona mobilia non acquiruntur per actio-
nem propriam personalem: & quia non prop-
rie acquiruntur, sed incipiunt possideri ab iis
qui ea ex donatione, legatione, aut succe-
ssione acquirunt.

D V B I V M XV.

An ex vi iuris debeantur decimæ de rebus
immobilibus in bello captis pro mer-
cede militum, &c.

Non debentur. Quia cap. Pastoralis de de-
cim. & aliis textibus constat de quibusque
rebus immobilibus decimas non deberi. Sic
Suar. 10. 1. de Relig. l. 1. c. 32. n. 3. & 4. Abul. ad
cap. 23. Mat. q. 159. Fagund. præc. 5. l. 1. c. 2. m. 12.
Filliuc. tr. 27. p. 2. n. 219. & alij.

Ex vi iuris debentur. Quia licet non debeā-
tur ex rigore iuris ex rebus immobilibus per
donationem, legationem, aut successionem ac-
quisitis eo quod ibi sine manibus aut labore
comparentur: debentur tamen ex immobili-
bus in bello partis, manibus enim, labore, &
industria acquiruntur. Ita Rebus. tr. de decim.
q. 8. n. 2. Andr. Hisp. q. 12. Azor. p. 1. l. 7. c. 35. q. 9.
Leand. præc. 5. d. 3. q. 7. & 8.

Cum his opinor. Affero itaque, si quis ali-
quid immobile in bello iusto capiat, aut pro
mercede recipiat militum, aduocationis, vel
pro alio opere suo ex pacto, aut sine illo ali-
quod castrum, vineam, fundum, vel aliam pos-
sessionem immobilem, debere decimam im-
pertire. At in casu non debet necessario in
eadem specie decima reddi, id est, in parte rei
immobilis, sed sufficit dari in æstimatione.
Hinc constat à fortiori, deberi decimam ex
rebus, quæ ludo licito comparantur. Quia est
verum, & iustum lucrum ex actione, ac
industria humana progeniens. Non autem
debetur ex bonis per eleemosynam acquisitis.
Quia in iure nec verbum vllum inuenitur;
in quo oppositum valeat statui. Nam licet
acquisita per eleemosynam sint bona licite
comparata, non sunt tamen acquisita à nobis
personali actione: quod necessarium erat, vt
ex vi iuris ex eis decima deberetur, sicut
debetur ex mercede, ac salario famulo-
rum, de piscatione, & aucupio, de venatione,
&c.

N

&c

& similibus, ubi adest lucrum ex labore & industria proueniens omnes sic.

DVBIUM XVI.

An, ex vi iurū debeantur decima ex rebus ex meretricum lucro, ex histronatu, ex occasione, & ex similibus turpiter acquisitis, quæ tamen obnoxia non sunt restitutioni?

99
Certa præmittit.

Certum planè est, ex vii non debentur decimas personales ex rebus illicitè & iniuste acquisitis, cum sunt obnoxie restitutioni. Vnde ex rebus mobilibus furto, vel rapina, aut ex viura, vel ex spoliis iniuste partis, & demum ex omnibus illis rebus, ex quibus lucrans dominium non acquirit, decimæ non debentur, nec Ecclesia illas accipere vult. Lege Palaum *tom. 2. tr. 10. pun. 6. n. 5.* Statutum *10. de Relig. l. 1. c. 3. m. 7.* Azorium *l. 7. c. 34. q. 13.* Lessium *l. 2. c. 39. dub. 3. n. 13.* Quæserim vero, an saltem debeantur ex iure decimæ ex meretricum lucro, ex histronatu, occasione &c. & ex similibus illicitè acquisitis, quæ tamen non sunt restitutioni obnoxie?

100
Non debentur ex iure.

Non debentur ex iure. Quia ipsa Ecclesia præscribens decimarum reddendum obligationem, minime recipit eas ex bonis, quæ turpi, aut illicito quæstu sunt acquisita. Sic Azorium, Reginaldum, & alios communiter tenere asserit Bonacina *de præc. Eccl. d. vltim. q. 5. pun. 3. n. 2.*

101
Debentur plana.

Debentur plane præcipue ex bonis quæstu meretricio acquisitis. Quia bona hæc sunt vere accipientis cum non sint restitutioni obnoxia. Ergo ex illis decimæ debentur, & ideo Ecclesia eas potest accipere, nisi alioqui detur scandalum eo quod illas accipiendo peccatum videatur approbare. Ita Sylvest. *v. Decima q. 6.* Lublin. *v. Decima n. 18.* Palaus *10. 2. tr. 10. pun. 6. n. 5.* citans D. Thomam, Valent. *10. 3. d. 6. q. 5. pun. 3.* Rebus *de decim. q. 5. n. 17.* Barbosa *ad cap. Ex transmissa, n. 5.* Azor. *l. 7. c. 34. q. 13.* & alij.

102
Auctoris resolutio.

Existimo, decimam personalem non debentur ex iis, quæ sunt domino restituenda, ut præmissi ex ceteris autem si fuerint lucra ex peccato notorio parata, ut ex meretricio quæstu, Ecclesiam decimas recipere, sed non ideo eas qui acquirunt immunes esse à reddenda decimæ obligatione; unde ab eis per penitentiam veram conuersis potest Ecclesia accipere decimas prætermittas, & novas exigere. Si demum lucra fuerint ex peccato occulto, quamvis noto Parocho, siue Prælato, possit Ecclesia recipere decimas asseruerim.

DVBIUM XVII.

An ex usu, & consuetudine modo debeantur decima personales ex salario famulorum?

103
Status quaestio.

Vidimus ex iure communi debentur decimas personales Ecclesiæ: attamen certum est modo ex consuetudine recepta minime debe-

ri, ipsa Eccl. sit eas tacite condonante. Sic omnes communiter. Quæserim vero, nū spectatim ex recepta consuetudine alicubi decimæ ex famulorum salario debeantur?

Debentur in aliquibus Hispaniæ Regionibus. Quia si ex iure debentur, & in aliqua Regione obligatio hæc non est contraria consuetudine recepta ablegata: proculdubio inibi debebuntur. Porro id receptum non esse in aliquibus Hispaniæ Regionibus circa famulorum salarium asserit Navar. *sum. c. 1. n. 31.* Rodrig. *p. 1. sum. c. 87. m. 1.* Gutier. *l. 2. canonic. q. 9. cap. 21. num. 34.*

Nullibi debentur. Quia ferente consuetudine, & Ecclesia annuente, absolute Dactores affirmant nullibi ex quæstu personali decimas solui. Azor. *l. 7. c. 34. q. 13.* Palaus *10. 2. tr. 10. pun. 6. n. 10.* Fagund. *præc. 5. l. 3. c. 2. n. 3.* & alij communiter.

Mihi autem & Vasquio meo in *Opus. tr. de Benef. c. 1. dub. 7.* Salarij famulorum præfata exceptio non multum placet. Rigidum enim proculdubio videtur, mercatores, seu negotiatores nimium diuites nihil ex sua industria solvere, & inopes famulos obligari. Attamen quia in aliquibus Hispaniæ populis famuli agriculturalum decimas soluant non tantum de frugibus, sed etiam de mercede, quam suo labore obtinent: semper standum consuetudini asserimus, nec rationis pondus trutinandum.

DVBIUM XVIII.

An ante personalem decimarum solutionem absolute deducenda sint expensæ factæ in victu, ac vestitu negotiatoris, militis, lektoris, aduocati, venatoris seruorumque eorumdem?

Sunt absolute deducendæ. Quia sic habetur *cap. Pastoralis, de decimis. ibi.* In negotiatione concessum est, ut possint expensæ deduci, priusquam decima soluantur ex lucro. Et quamuis hic textus solum de negotiatione loquatur, tamen Doctores communiter id extendunt ad alias decimas personales: & ratio est, quia decimæ personales præcipiuntur solui solum de lucro acquisito, sed lucrum est solummodo id, quod superest, deductis expensis, ut constat ex ipsa lucri appellatione. Sic Palaus *10. 2. tr. 10. d. vni. pun. 6. n. 8.* & alij.

Non sunt absolute deducendæ. Quia si huiusmodi expensæ non habeant ortum ex ipso ministerio officio, aut arte, sed alias sunt per se necessarie ad sustentationem eorum, qui eiusmodi exerunt ministeria, deducendæ non sunt. Nā re vera non sunt expensæ, quæ propter lucrum gerendum fiunt: Ergo absolute deducendæ non sunt. Ita Filliuc. *tr. 17. n. 25.* Fagund. *præc. 5. l. 1. cap. 2. num. 20.* Suarez. *10. 1. de Relig. l. 1. c. 33. num. 6.*

Aut sumptus seu expensæ, quæ sunt in alenda persona, ac familia ortum habent ex ipso ministerio, nempe ex negotiatione, militia, lectione, aduocatione, venatione, vel non. Si sint adeo necessariae expensæ, ut sine illis tale ministerium commode exerceri non valet: deducendæ sunt proculdubio.

Sectio II. Dubia De Præcepto V. 147

bio expensæ in victu ac vestitu personæ & famulorū eius factæ. At si orū ex ipso ministerio non habent, haud sunt deducenda.

CAPVT XI.

Circa Decimas Prædiales.

DVBIVM XIX.

An debeatur Decima de palca comminuta post triturationem, ex vi iuris?

¹¹⁰ **S**UPPONO de omni grano tritico scilicet nordeo, & aliis deberi decimā. Quia sic habetur expresse in cap. Non est de decim. vbi sic Celestinus III. Re vera sicut Sancti illi aures in suis tradiderint scripturis, de vino, grano, fructibus arborum, pecoribus, hortis, negotiatione, de ipsa etiam militia, de venatione, & de omnibus bonis decima sunt Ministris Ecclesiæ tribuenda. Quæstioni autem do, num de messium palles decimæ sint ex vi iuris reddenda?

¹¹¹ Reddenda non sunt post triturationem. Quia tunc palles in fructu non sunt, sicut cum soluitur frumentum in glebis. Igitur post separationem à granis non debent palles inter fructus annumerari. Sic Speculat. tit. de decim. c. Qualiter.

¹¹² Post triturationem etiam sunt reddenda. Quia de omni fructu decima debetur, c. Nuncios sed palles sine integra, siue contrita est fructus; leg. fin. §. si usufructuarius messem. ff. quemadmodum usufructus leg. si in fine, C. de servit. & aqua. Et quia palles nascitur in agro per humanum laborem ad humanam utilitatem: ergo ex ea, iuris vi, decima debetur. Ita Suar. tom. 1. de Relig. libr. 1. cap. 34. num. 2. Azor. l. 7. c. 35. q. 9. Palao to. 2. tr. 10. d. vni. pun. 7. n. 1. Fagund. præc. §. l. c. 4. n. 2. Rebus. tr. de decim. q. 8. n. 3. Abul. ad cap. 23. Mat. q. 154. & alij.

¹¹³ Certe de facto nulla est obligatio decimæ di de palles in multis regionibus, eo quod apud illas præscriptum sit legitime, ne obnoxie decimationi sint: de iure tamen debetur decima de palles integra, aut trituratione comminuta. Nam decima debetur ex manipulis segetum, sicut ex terra metuntur, & in rigore sic debent fructus decimari, cum tota illa materia sit terræ fructus, & ideo iura sepe sub nomine segetum, vel messium loquuntur, cap. Ad Apostolic. de decim. Ergo quomodo post triturationem decimæ de grano reddantur, idem ius manet in palles.

DVBIVM XX.

An ex mororum foliis sint ex iure Decima reddenda?

¹¹⁴ **D**E arborum fructibus decima reddenda est nepe de vino, oleo, nucibus amygdæ, Escob. & Mend. Theol. Moral. Tom. V. P. II.

lis, castaneis, &c. c. Decima 16. q. 1. c. Cum homines, c. non est, de decim. in quibus præscribitur, ut de omnibus arborum fructibus decima solvatur. Quæstionem verò, num ex vi textuum horum, ce ex foliis mororum decima sit ex iure reddenda? Non reddenda ex iure, sed solum ex consuetudine. Quia textus de fructibus arborum loquuntur, non de foliis, quæ fructuum nomine intelliguntur. Sic Seraphin. decis. 827. Rot. apud Fatnac. decis. 528. n. 3. Barbo. l. 3. de iure Ecclesiæ, c. 26. §. 1. nu. 8. & ad cap. Nuncios, de decim.

Ex iure quidem, & non solum ex consuetudine reddenda est. Quia ex iure solvenda sunt decimæ ex omnibus arborum fructibus: sed folia mororum est principalis earum fructus arborum bombicum nutritioni deferuiens. Ergo ex foliis hæc decima debetur. Ita Barbo. ad cap. Non est, de decim. Decis. Rotæ Rom. 416. quam refert Postius to. 2. de manuten. pag. 378.

Profecto ideo debetur ex iure reddi de palles decima, quia inter fructus computatur animalium deferuiens nutritioni in hominum utilitatem. Ergo ob eandem rationem debentur mororum folia inter fructus computari. Deferuiunt enim mori folia ad bombicis cibos & in hominum lucrum. Vnde de illis cōsequenter decima Ecclesiæ erit reddenda.

DVBIVM XXI.

An debeatur Decima ex vi iuris de croco, mentha, cymino, anetho aliisque minutis oleribus, quæ vel in cibum, vel in condimentum ciborum in hortis nascuntur?

¹¹⁵ **C**ertum est deberi de blado, fabis, pis, & aliis leguminibus cap. Ex multiplici, de decim. Item de caulibus, lactucis, rapis, pastinacis, & aliis oleribus. cap. Nonnulla recolo. est expresse præcipitur, ut etiam ex hortis, id est, ex rebus quæ ex hortis proveniunt, decimæ solvantur. Difficultas est circa minuta illa olera, num de illis decimæ debeantur?

¹¹⁶ Non debentur. Quia minuta illa olera non tam ad lucrum, quam ad usum proprium & ad possidentium voluptatem ex hortis colliguntur. Sic D. Tho. 2. 2. q. 87. a. 2. ad 3. Sotos l. 9. de iust. q. 4. a. 2. ad 3. Palao to. 2. tr. 10. d. vni. pun. 7. n. 1. Filliac. tr. 27. p. 2. n. 218.

¹¹⁷ Debetur omnino. Quia sic habetur cap. Ex multiplici, præcipiente quidem, præter legumina, de minutis aliis, quæ in hortis nascuntur, soluenda esse decimā. Porro de hisce minutis oleribus in veteri Testamēto decimæ solvebantur, ergo & ex Ecclesiastico iure soluendæ sunt: circa hoc enim Testamētum nostrū veteris præscripta imitatur. Ita Mantica decis. 341. Abul. ad cap. 23. Mat. q. 152. Azor. l. 7. c. 35. q. 9. Moneta c. 4. n. 4. Barbo. ad cap. Non est, de decim. numer. 4. & 5. Leand. præc. §. d. 4. qua. sion. 10.

¹¹⁸ Probabilius hoc esse affirmo. Nam licet singula de his parua, nulliusque estimationis

¹¹⁵ Ex iure reddenda non est.

¹¹⁶ Ex iure est reddenda.

¹¹⁷ Idem affirmo.

¹¹⁸ Nonnulla recolo.

¹¹⁹ Non debentur.

¹²⁰ Debetur plane.

¹²¹ Hoc probabilis esse.